

dele skulde have staaet i en engere Forbindelse med den danske Krone end den, hvori Island har staaet, staa og, jeg haaber, fremdeles skal blive staaende, trods de Anfølgelser, der nu synes at have Tendents til at gjøre sig gjældende i den Henseende.

Winther: Det, der har foranlediget mig til at begjære Ordet, er væsentlig, hvad der er udtalt af den høitæredede Kirke- og Undervisningsminister i Anledning af Ytringer, fremkomne fra min Side i næstforrige Møde. Jeg ønskede ikke, at det skulde staa hen saaledes, som den ærede Minister har opfattet en Udtalelse af mig, idet han nemlig troede, at jeg skulde have sagt, at hans Forslag i Finantsloven vare stikkede til at vække Munterhed eller indeholdt Ironi. Jeg sagde udtrykkelig, hvad der vil ses af Rigsdagstidenden, at det var en enkelt Bemærkning i Anmærkningerne med Hensyn til Theatret, som jeg betegnede paa denne Maade, nemlig, at det forekom mig, at den var noget ironisk eller at det var med et vist Lune, at man bedømte en vis Handling af Folkethinget, navnlig den Bevilling, hvorved man havde givet Theatret et femaarigt Tilskud af 50,000 Rd. For at man kan vide, hvad det er, jeg har sigtet til, maa det maasse være mig tilladt at oplæse en 3 å 4 Linier af Anmærkningerne; de findes Side 571. Det heber der: „Det er imidlertid den Gang — nemlig da man gjorde denne Indrømmelse, at give et femaarigt Tilskud til Theatret — blevet overset, at de Erfaringer, som der vistnok i dette Lidsrum ere vundne, dog vilde lide af den meget væsentlige Mangel, at de kun gjaldt det gamle, nu nedrevne Theater, og at tværtimod enhver Erfaring maatte mangle for det ny Theater, som i Sæsonen 1874—75 tages i Brug“. Jeg vil tillade mig at spørge, om man virkelig for Alvor tror, at man, den Gang man bevilgede disse Penge, ikke vidste, at den Erfaring, man indhentede, var bygget paa, hvad der foregik paa det gamle Theater, og at man ikke troede, at man dermed tillige havde af den Erfaring, man kunde ønske med Hensyn til det Nye. Det er ikke Andet, jeg i den Henseende har sigtet til, og da jeg ikke ønsker, at det skulde se ud, som om jeg vilde sige den ærede Minister en Ubegagelighed, saa vilde jeg dog relevere dette. Jeg havde hertil kun behøvet at begjære Ordet for en kort Bemærkning, men da der af den ærede Minister er blevet udtalt en Grundsætning, hvori han er i Strid med det, som der er tilfjaget fra dette Things Møltals Side, vil jeg i den Anledning tillade mig at yttre et Par Ord. Den ærede Minister sagde, at man dog vel ikke vilde — ja det er dog nok maasse det Forsigtigste, at jeg tager de Ord, der staa her i Tidenden — Ordene vare: „Da det dog ikke kan være Meningen at lade det opvise Sundhedsundersønder af sin Kapitalformue for, at det

om nogle Nar kan være færdigt med de Midler, der ere henlagte dertil“. Den Strid, der har været ført angaaende de seporate Fonds Stilling, gaar jo væsentlig ud paa, at vi have villet have alle Statens Midler under een Forvaltning; vi have ikke ønsket et dobbelt Finantsministerium eller en dobbelt Domæneforvaltning, saaledes som det nu i Birkeligheden er Tilfældet. Men da Regjeringen bestandig har modsat sig Inddragningen af disse Fonds, saa er man gaaet en Gjenvei for at knække denne Modstand, nemlig den, at man har forsøgt paa at formindske disse Fonds, saaledes at den store Interesse for at opretholde dem som særskilte Gjenstande for Administration kunde svinde Noget ind hos Ministeriet. Det ses ogsaa, at det i visse enkelte Tilfælde er lykkedes Thinget at faae sin Mening sat igjennem. Jeg skal f. Ex. nævne den grønlandske Missions egne Midler. De eksisterer ikke mere, i det Mindste ikke, saavidt man kender Regnskaberne; men det forstaar sig, det kan gjerne være, at det om et Nar kommer frem, at der endda er lidt tilbage, uagtet det ikke findes paa Budgettet. Altsaa den Grundsætning, som den ærede Minister synes at staa paa, er den gamle, mod hvilken der er kæmpet fra Thingets Side, ingenlunde fordi man ønsker, at Universitetet skal gaa til Grunde, men af Interesse for det efter min Overbevisning meget fornuftige og af mange dygtige Mænd for fornuftigt anerkjendte Formaal, at man vil have en fælles Finantsbestyrelse for Alt, hvad der er Statens Eiendom. Jeg skal, da Liden er saa langt fremrykket, fatte mig med største Korthed med Hensyn, til hvad jeg har at sige. Jeg vil dog kun tilføie, at Grunden til den Strid, der er mellem de to Sider om dette Punkt, efter min Opfattelse ligger deri, at man fra den ene Side har fuld Tillid til, at den nuværende Statsmagt saa fuldt som Statsmagten i tidligere Former har Interesse nok for Kunst og Videnskab til ogsaa at ville befordre dem med tilstrækkelige Midler, selv om man lader denne særegne Bestyrelsesform for disse Midler ophøre, medens man fra den anden Side tror, at der er en Materialisme tilfjete i Repræsentationen, som gjør, at man ikke tør lade disse Midler gaa ind i Statskassen. Jeg vilde ønske, at man snart maatte komme ud over denne Mistillid til Repræsentationen, idet Repræsentationen forjente affurat det Modsatte, naar man ser hen til de store Arbeider, der ere udførte ved dens Bevilling og Medvirkning, hvad den ærede Minister selv forleden saa smukt erkjendte. Jeg spørger: Er der en eneste Handling fra dette Thing, der begrundet en saadan Mistanke, jeg kender den ikke, og jeg har dog været Medlem af dette Thing, saalænge det har været til. Hvad Spørgsmaalet om den islandske Minister angaar, saa er jo den statsretlige Side deraf bleven behandlet. Det har været mig kjært, siden jeg havde Ordet forrige Gang, at erfare, at